OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 6 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . *f* 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 20 JANUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 13 JANUARIJ 1854 N°. 64.

Wij hebben dezer dagen reeds vermeld dat de Minister van kolonien aan de volksvertegenwoordiging de mededeeling heeft gedaan van het gevoelen der Regering, dat er behoefte bestaat om het toezigt op de drukpers in Indie, door de wet te regelen.

Het tegenwoordige Reglement, dat die aangelegenheid regelt, zal dus den langsten tijd van zijn bestaan doorgebragt hebben

Er is echter nog eene andere verordening, waarvan wij wel wenschten, ook nu reeds, hetzelfde te kunnen zeggen. Wij bedoelen het bekende Besluit van 13 Januarij 1854 (Indisch Staatsblad No. 18) en dat reeds van zoovele zijden, ook door ons, besproken is.

Met genoegen vernemen wij dan ook dat de aandacht der Regering op de herziening van dit besluit op nieuw is gevestigd geworden.

In het voorloopig verslag, betrekkelijk het wetsontwerp tot regeling van het koloniaal batig slot over 1859, lezen wij daaromtrent het navolgende.

§ 3. In verscheidene der afdeelingen is het koninklijk besluit van 13 Januarij 1854 besproken, hetwelk tegen de openbaarmaking en de vervreemding van tot het Indische gouvernements-archief behoorende stukken en bescheiden is gerigt. Men erkende daarbij gaarne, dat het hier een onderwerp geldt, hetwelk allezins regeling verdient. Maar de bepalingen daaromtrent behooren doel te treffen. Zij moeten eenen milden geest ademen en in eenen milden geest worden toegepast. Noch het een noch het ander is hier het geval. De straffen, bij het besluit van 1854 tegen het openbaar maken zonder vergunning en het wederregtelijk onder zich houden van Indische staatsstukken bedreigd, zijn ongehoord streng: zij kunnen zelfs op de kinderen van den overtreder worden toegepast. Desniettemin komt het niet zelden voor, dat aan Indische gouvernements handelingen, die, omdat zij nog niet tot rijpheid gekomen zijn of om andere redenen, geheim moeten blijven, eene ontijdige en laakbare openbaarheid gegeven wordt. In zoover dit het gevolg is van misbruik van vertrouwen der ambtenaren, heeft dit misbruik ontwijfelbaar veelvuldiger van de zijde der Indische dan van die der Nederlandsche ambtenaren plaats. In Nederland komt het geval zeer zeldzaam voor, dat een ambtenaar zich aan de onbescheidene en verkeerde practijken schuldig maakt, die men hier op het oog heeft. Er weten leden, die dit verschijnsel juist aan de overmatige en doelloooze gestrengheid van het besluit van 1854 toegeschreven wilden hebben. Door in eene zaak als deze te ver te gaan, wordt, meenden zij, de zucht tot het verbodene geprikkeld en tot trotsering aangezet van bepalingen, die het gouvernement huivert ten uitvoer te leggen. Het was, naar dit gevoelen, ongerijmd, dat zelfs voor het openbaar maken van historische bescheiden, die tot een gesloten tijdvak behooren, vergunning van regeringswege vereischt wierd. Wat daarvan zij, men was het daarover eens, dat het besluit niet goed werkt. Wezenlijke verkeerdheden worden daardoor niet of niet genoegzaam tegengegaan, en aan den anderen kant komen nu en dan blijken voor, dat het besluit een hinderpaal is voor het geven van openbaarheid aan beschouwingen en vertoogen, uit officiële bescheiden en statistische opgaven geput, die meer licht over de Indische aangelegenheden kunnen verspreiden. De vrees voor misbruik moet nooit zóó ver gaan, dat het geoorloofd gebruik tegengegaan en de geest van onderzoek gesmoord worde. Eene afdoende herziening van het besluit van 1854 verdient derhalve bij de regering allezins in aanmerking te komen.

Te regt zegt dan ook ook eene der Nederlandsche dagbladen daaromtrent:

„Op zich zelf hebben wij nimmer het verbod, om zonder verlof van het gouvernement stukken tot het rijksarchief behoorende bekend te maken, afgekeurd. Zeer zeker verdient het ontvreemden der stukken te worden gestraft. Maar dit zijn wij met het verslag eens, bepalingen ten dien aanzien moeten een milden geest ademen, en in milden geest worden toegepast. Als b. v. een geneesheer in dienst van het gouvernement, in het belang der wetenschap statistieken heeft verzameld, die eigenlijk niet tot het rijksarchief geacht kunnen worden te behooren, en hij vraagt daarvoor verlof tot openbaarmaking, dan behoort de zucht tot geheimhouding niet zoo ver te gaan, dat hem dit verlof wordt geweigerd"

Wij zouden het voorbeeld van den geneesheer nog met vele anderen kunnen vermeerderen. Wij willen daaronder slechts een enkel opnoemen, namelijk dat der openbaarmaking in zaken van onderwijs.

De voor de koloniale kas zoo kostbare en voor den inspecteur zoo speculative reize door Nederlandsch Indie, die vijf volle jaren heeft geduurd, en die gewijd zoude zijn geweest aan de belangen van kerk en school, heeft voor de openbaarheid nog geene andere vruchten geleverd dan een hoogst eenvoudig reisverhaal, dat, te oordeelen naar de eerste proeven, die daarvan in het licht zijn verschenen, voor de wetenschap al zeer weinige waarde bezit.

De inspecteur was gebonden aan de bepalingen van het besprokene Regeringsbesluit en, uit dat oogpunt beschouwd, kunnen wij niet anders dan 's mans eerbied voor de wet prijzen, maar dan moeten wij tevens betreuren dat die verordening bestaat, en roepen met de *Indische Schoolbode* uit:

„Wat nuttigs heeft tot heden die voor de Koloniale kas zoo kostbare inspectiereis voor het onderwijs en de onderwijzers gehad, of is door dien inspecteur alles in den besten staat bij het onderwijs in deze gewesten gevonden? — dit kunnen wij niet gelooven. Integendeel wij willen en moeten aannemen, omdat er nog zooveel voor het onderwijs en de onderwijzers in Indië te wenschen blijft, dat er in die rapporten veel stof voorhanden is tot wisseling van denkbeelden onder de onderwijzers, waardoor het alleen mogelijk zou worden, om eene meerdere volmaking te bekomen. Ophelderingen en aanwijzingen omtrent hetgeen in die rapporten ter verbetering, ter uitbreiding van

EEN TWEEGEVECHT IN EEN LUCHTBALLON.

Het volgende verhaal van een den bekenden Franschen luchtreiziger Godard, voor ongeveer eene maand overkomen voorval, is, hoe ontzettend en vreemdsoortig ook, echter, gelijk een Fransch blad verzekert, niet uit de lucht gegrepen, maar geheel overeenkomstig de waarheid.

Bij eene der laatste opstijgingen uit het Hippodrome te Parijs, zag men Godard met een reisgenoot in het onder den ballon bevestigde schuitje stappen. Deze medgezel, een rijk particulier, had met duizend francs de vergunning betaald, om in de gevaren dezer luchtreis te mogen deelen. Het weder was buitengewoon gunstig, en de losgelatene ballon verhief zich in weinige minuten tot eene vrij aanmerkelijke hoogte.

— Welken indruk maakt u het stijgen, vroeg Godard aan zijn reisgenoot.

— Geen, antwoordde deze koel.

— Ik maak u mijn compliment, hernam Godard. — Gij zijt de eerste, dien ik op zulk eene hoogte zie komen, zonder ontroering te gevoelen.

— Laat ons wat hooger stijgen, was het eenige, met groote bedaardheid gegeven antwoord.

Godard wierp eenigen ballast uit. De ballon steeg nog een vijftig ellen.

— Begint thans het hart u te kloppen, vroeg Godard.

— Nog niet, antwoordde zijn reisgenoot op een toon, waarin iets ongeduldigs doorschemerde.

— Drommels! riep Godard uit,— mijn waarde heer, gij hebt inderdaad aanleg voor luchtreiziger.

De ballon steeg voortdurend. Honderd ellen hooger gekomen, sprak de Heer Godard ten derde male zijn medgezel aan:

— En thans!

— Niets! niets! niet de schaduw van eenige ontroering, antwoordde de reiziger, op een toon, die thans inderdaad ontevredenheid verried en als iemand die eene groote teleurstelling ondervindt.

— Dat spijt mij, antwoordde lagchende de luchtreiziger; — maar dan moet ik het opgeven u vrees in te boezemen. De ballon is thans hoog genoeg gekomen. Wij sullen hem laten dalen.

— Dalen?

— Zeker! het zoude gevaarlijk zijn thans hooger te stijgen.

— Dat is mij onverschillig; ik heb geen lust om te dalen!

— Wat? vroeg Godard verbaasd.

— Ik zeg dat ik nog stijgen wil, nog veel hooger. Ik heb duizend francs betaald om ontroering te gevoelen. Ik gevoel niets. Wij dalen niet, alvorens ik ontroering gevoeld heb.

De Heer Godard begon te lagchen; hij dacht dat het eene aardigheid gold.

— Wilt gij stijgen, voor de laatste maal gebied ik het u! riep de reiziger hem in de keel grijpende en met hevigheid schuddende. — Wanneer zal ik ontroering gevoelen, he?

De Heer Godard verhaalt dat hij zich op dat oogenblik verloren waande. Eene even plotselinge als vreeselijke opheldering straalde hem uit de strakke, wijd opengesperde blikken van zijn reisgezel toe. Hij had met een krankzinnige te doen.

Op welke wijze een krankzinnige rede te doen verstaan? Hoe hulp te bekomen, als men zich ver boven de aarde, te midden der wolken bevindt? Als de ongelukkige luchtreiziger nog slechts een wapen gehad hadde; maar men voorziet zich niet van pistolen, als men eene luchtreis onderneemt; in de wolken vreest men geene kwade ontmoetingen. Men bevond zich op vijftien honderd ellen hoogte. De minste beweging van den woedenden krankzinnige kon het schuitje doen kantelen. De Heer Godard, met die koelbloedigheid, waarvan hij bij zijne talrijke luchtreizen zoo vele blijken heeft gegeven, bedacht dit alles in een oogwenk.

— O, gij hebt mij voor gek gehouden, antwoordde de krankzinnige zonder los te laten. — Ei! gij laat mij duizend francs betalen, om mij geene ontroering te verschaffen. Welnu, wees te vreden. Thans zal ik lagchen· Gij moet duikelen!

De gek was van een krachtigen bouw en buitengewoon sterk. De Heer Godard beproefde zelfs niet zich te verdedigen.

— Wat wilt gij van mij? vroeg hij op onderworpen en bedaarden toon.

— Wat zal ik een genoegen smaken als ik u zie duikelen, zeide de krankzinnige, woest lagchende. — Maar eerst (hij scheen na te denken) heb ik een plan. Daarboven wil ik aandoening gaan zoeken. Ik wil schrijlings op den ballon gaan zitten.

Met den vinger duidde hij het bovenste gedeelte van den ballon aan. Terwijl hij nog sprak begon hij reeds langs de touwen, die over den ballon heenloopen en het schuitje daaraan verbinden, naar boven te klauteren. De Heer Godard, die voor zich zelven niet gebeefd had, kon zich niet wederhouden voor den gek te sidderen.

het onderwijs ligt verborgen, kunnen door niemand anders, dan door de onderwijzers-zelven, konden ook niet door Dr. B. . . gegeven worden, omdat hij evenmin als eenig ander, die niet bij het onderwijs zijne opleiding heeft gehad, noch daarbij werkzaam is, geen practische kennis (mogelijk in zeer geringe mate door afkijken) van het onderwijzersvak bezit."

En gelijk het, onder de werking der Publicatie van 3 April 1854, met opzigt tot het vak van onderwijs gelegen is, zoo gaat het ook in andere vakken van kennis en wetenschap, en menig belangrijk verslag, dat tot de staatkunde in geene de minste betrekking staat, maar van zuiver wetenschappelijken aard is, wordt in de archieven des Rijks begraven om daaruit niet dan na verloop van tijd te worden opgedolven, veeltijds wanneer alle wisseling van denkbeelden daaromtrent als door verloop van tijd overbodig geworden kan worden beschouwd.

Daarom achten wij de herziening der besprokene verbodsbepaling in het belang der wetenschap wenschelijk, ja noodzakelijk.

Monopolie der wetenschap is een verouderd denkbeeld, gevaarlijk voor de zedelijke ontwikkeling. Persoonlijke begaafdheden zijn de heiligste aller eigendommen, omdat zij geschonken zijn aan hem die ze bezit en aan niemand anders, en om die reden het minste voor vervreemding van welken aard ook vatbaar. Kapitalen en grondeigendommen kunnen door erfopvolging van den eenen bezitter op den anderen overgaan, persoonlijke begaafdheden nimmer. Indien de wet dan al de eigendomsovergang van persoonlijke begaafdheden in sommige gevallen moge kunnen regelen, dan behoort zulks te geschieden in dien zin dat de overgave daarvan als vrijwillige gift op den voorgrond worde gesteld, en dat eene overdragt onder bezwarenden titel op den achtergrond trede; met andere woorden dat iedere wet, welke zoodanige overdragt regelt eene milde geest en eene nog mildere toepassing ademt.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN

van den 15den *Januarij* 1859 No. 5.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van 12 Januarij 1859, no. 3, is. naar aanleiding van het bepaalde bij artikelen 54 en 47 van het octrooi en reglement voor de Javasche bank, vastgesteld bij de besluiten van 8 Maart 1848, no. 5, (staatsblad no. 12,) en 28 Maart 1858, no. 5, (staatsblad no. 33), benoemd tot gouvernements commissaris, om bij alle algemeene vergaderingen van stemgeregtigde deelhebbers de belangen van het algemeen te vertegenwoordigen en op te treden als voorzitter van de door de algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers te kiezen commissie tot opname der balans voor het loopende en volgende boekjaar enz., J. W. C. Diepenheim, directeur van financien,

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot directeur der middelen en domeinen, de resident van Batavia jhr. mr. D. A. Junius van Hemert.

Tot kassier bij het vendukantoor te Samarang, de ambtenaar op non-activiteit J. M. G. Brondgeest, laatst tweede kommies bij de algemeene rekenkamer, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den eersten kommies bij den algemeenen ontvanger te Soerabaya J. B. Malherbe.

Op last van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië wordt bekend gemaakt, dat van den consul-generaal van Frankrijk te Batavia, daartoe uitgenoodigd door den vice-admiraal *C. Rigault* de *Genouilly*, commandant-en-chef van de Fransche en Spaansche magt in Cochin-China, op den 10den dezer bij het gouvernement is ontvangen eene officieele kennisgave van de verklaring in staat van blokkade van de baai en rivier van Tourane en de haven van Cham-Callao.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 8 en 12 Januarij 1859 no. 3 en 4, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees Lim Tiangboh.

Door de testamentaire executrice M. C. van Es, te Sumanap, van wijlen den heer Johan Anthonij van Kruijne.

Door den commissaris J. A. Diehl, te Salatiga, van wijlen den opperwachtmeester bij de O. I. cavallerie B. C. Nachtweh.

Door de testamentaire executeuren Sech Mohamat Sarang bin Daulat en Mohamat Jubiedie, van wijlen de Bengalesche vrouw Nona Saleha Bintie Sarang Mamdoe.

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den inlander Ketjiel.

Door den agent der Samarangsche weeskamer J. van der Waijen te Ambarawa, van wijlen den heer J. A. Vlijeman.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer H. R. van Cassand en P. de Graaff te Probolingo, van wijlen den heer Carel Balthazar Adrianus Koopman.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand	Februarij	op den	2den en 18den.
„ „ „	Maart	„ „	5den „ 21sten.
„ „ „	April	„ „	2den 13den en 30sten.
„ „ „	Mei	„ „	18den
„ „ „	Junij	„ „	1sten, 17den en 30sten.
„ „ „	Julij	„ „	17den
„ „ „	Augustus	„ „	1sten en 17den.
„ „ „	September	„ „	2den „ 18den.
„ „ „	October	„ „	2den „ 18den.
„ „ „	November	„ „	2den „ 18den.
„ „ „	December	„ „	2den „ 18den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 21sten Januarij 1859.

Voor de woning van den Dirigerend Officier van gezondheid Wasklewietz, te Simpang.

Op Zaturdag den 22sten Januarij 1859.

In de Loge de Vriendschap te Simpang en voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz, in de Chin. kamp.

ADVERTENTIEN.

STERFGEVALLEN.

Op den 17den November 1858 overleed te Leeuwarden, onze geliefde moeder en behuwdmoeder, Vrouwe W. Buwalda geb. *van Zandbergen.*

Soerabaya, K. BUWALDA.
15 *Januarij* 1859. F. BUWALDA.
(57) *Taylor.*

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag den 21sten Januarij a. s.

Ten huize van den Dirigerenden Officier van gezondheid Waszklewiez, naast het Hospitaal (rivier zijde) te *Simpang.*

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van EENEN WEL ONDERHOUDEN INBOEDEL, bestaande uit: EEN AMEUBLEMENT van 2 MASSIEF MAHONIJHOUTEN BANKEN en 12 LEUNING STOELEN, met rood fluweel bekleed, MAHONIJHOUTEN TAFELS, met wit marmeren bladen, DITO DITO CONSOLES, ENGELSCHE HANG en TAFELLAMPEN, FRAAIJE SPIEGELS en SCHILDERIJEN, LEDIKANTEN, KLEERKASTEN, STOELEN, IJZEREN LEDIKANTEN, CRISTAL en GLASWERK, PORCELEINEN TAFEL en THEE SERVIESEN, PLEETWERK, EEN PALANKIJN, EEN MIJLORD, DRIE SPANNEN GOED GEDRESSEERDE OVERWALSCHE WAGENPAARDEN, WAGENTUIGEN, enz., enz. (37)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 22sten Januarij a. s.

Voor het gebouw der vrijmetselaars-loge te *Petoendjoengan.*

Van overtollig ameublement, als LAMPEN, STOELEN, TAFELS, AARDEWERK, enz.

(60) **J. HAGEMAN JCz.**

VENDUTIE.

Na afloop der vendutie in het gebouw der Loge *de Vriendschap,* omstreeks 10 uur 's morgens, zal op den *22sten Januarij a. s.*, bij D. D. van Boeckholtz, in het Chinesche kamp, vendutie worden gehouden, van diverse COMMISSIE GOEDEREN. (43)

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den 22sten Januarij a. s.*, bij D. D. van Boeckholtz zal nog voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

10 BALEN ONGEBLEEKTE DRILLS,

min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per het Nederlandsche schip **WILDEMAN,** kapitein A. J. Driest. (52)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den *22sten Januarij a. s.*, bij D. D. Boeckholtz, zal nog voor rekening van belanghebbenden worden verkocht: 11 BALEN, 4/4 RUWE DRILLS en 9 BALEN 4/4 RUWE JEANS, min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt per **SENIOR**, kapt. K. Swart.

Verders zal alsdan ook nog worden verkocht eene partij BRUINE SUIKER in zakken, (67)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 26sten dezer.

Zal voor het locaal der Weeskamer, in het publiek worden verkocht: GOEDEREN, behoorende tot onderscheidene boedels, waaronder zich ook bevindt DERTIG PICOLS OUD ROOD BLADKOPER.

Soerabaya, *De Secretaris der Weeskamer,*
20 *Januarij* 1859. (76) J. F. DEIBERT.

— Maar, ongelukkige! gij zult u dooden; gij zult duizelig worden! riep hij uit.

— Geene aanmerkingen, hernam de gek, hem weder in de keel grijpende, — of ik zal beginnen met u in het luchtruim te laten dansen.

— Laat mij u ten minste een touw om den middel binden, zeide de Heer Godard, — opdat gij aan den ballon vastgehecht zij.

— Goed! antwoordde de gek, die het nut dezer voorzorg scheen in te zien.

Aldus werd gedaan. Van zijne veiligheidslijn voorzien, begon de gek andermaal als een eekhorentje langs de touwen te klauteren.

Het gelukte hem op den ballon te klimmen; hij zette zich, triompherend, schrijlings neder, zoo als hij het gezegd had.

Toen hij daar regt op zijn gemak gezeten was, uitte hij een zegekreet, en haalde een mes uit zijn zak.

— Wat wilt gij doen, vroeg de Heer Godard, die begon te vreezen, dat hij den ballon zoude opensnijden.

— Eerst ga ik op mijn gemak zitten! Bij deze woorden snijdt de gek met bliksemsnelheid de veiligheidslijn door, die de Heer Godard hem om het lijf bevestigd had. Als eene windvlaag de ballon geschud hadde, ware de krankzinnige in het luchtruim gestort. Uit ontzetting sluit de Heer Godard de oogen, om zulks niet te zien. De gek klapt in de handen en is buiten zich zelven van vreugde; hij duwt zijne hakken in den ballon, als ware die een paard, dat men de sporen geeft.

— En thans, brult de gek, zijn mes zwaaijende, — thans zullen wij lagchen. Ei, schelm! gij hebt mij willen doen dalen. Welnu! thans zult gij buitelen, en wel gaauw ook. O, wacht maar!

De Heer Godard heeft geen tijd eene beweging te doen, een woord te uiten. Alvorens hij het helsche voornemen van den gek vermoedt, heeft deze, altijd op zijnen ballon te paard zittende, reeds drie, vier der touwen doorgesneden, waaraan het schuitje vast zat. Het schuitje begint vreeselijk naar eene zijde over te hellen en hangt nog slechts aan twee koorden, men mag het bijna noemen: aan een zijden draad. Het ware met den Heer Godard gedaan geweest, als hij zich niet met de kracht der wanhoop aan de nog overgeblevene touwen had vastgehouden.

Reeds legt de krankzinnige zijn mes aan de laatste koorden. Nog een oogenblik en alles is geëindigd.

— Een woord slechts! roept de Heer Godard.

— Neen, geene genade! brult de krankzinnige.

— Ik vraag geene genade; juist het tegendeel!

— Wat wilt gij dan? vroeg de gek verwonderd.

— Op dit oogenblik, vervolgde de luchtreiziger snel, bevinden wij ons slechts vijftien honderd ellen boven de aarde.

— Zoo, zoo! zeide de gek schaterende, — dat zal pleizierig zijn van zulk eene hoogte te duikelen.

— Maar dat is immers te laag, antwoordde de Heer Godard.

— Hoe zoo? vroeg de andere verbaasd.

— Ja, zeide de Heer Godard, — mijne ondervinding als luchtreiziger heeft mij geleerd, dat men gevaar loopt zich niet te dooden, als men slechts van deze hoogte nederstort. Val om val, ik val liever dat ik dood ben, dan slechts verminkt. Doe mij het genoegen van mij niet naar beneden te werpen, voor dat wij drie duizend ellen hoogte bereikt hebben.

— Dat bevalt mij! zeide de gek, wien het denkbeeld eener nog vreeselijker ontknooping toelachte.

Dadelijk vervult de Heer Godard met gelatenen moed zijne belofte. Hij werpt eene groote hoeveelheid ballast uit; de ballon geraakt aan het rijzen en steigt in weinige seconden twee honderd ellen.

Alleen, terwijl de gek met een dreigend oog deze bewerking gade slaat, denkt de luchtreiziger er aan, eene andere tot stand te brengen, in geheel tegenovergestelden zin.

De schrandere Godard heeft namelijk gezien, dat onder de touwen, die de gek gespaard heeft, zich ook dat bevindt, hetwelk de veiligheidsklep opent. Zijn plan is gemaakt. Hij trekt aan dit touw; de klep, aangebragt aan het bovengedeelte van den ballon om het overtollige gas te laten ontsnappen, opent zich, zonder dat de gek zulks bemerkt. De gevolgen die hij gehoopt heeft, blijven niet uit. Langzamerhand bezwijmt de krankzinnige, ongevoelig door de dampen van het ontsnappende gas bedwelmd wordende. Toen hij genoegzaam bewusteloos was, deed de Heer Godard den ballon zachtjes zakken.

Het drama was ten einde.

De Heer Godard gevoelde, toen hij weder grond onder zich had, geen wrok tegen den krankzinnige; hij haastte zich hem in het leven terug te roepen, om hem aan handen en voeten gebonden, naar het digst bij gelegen krankzinnigengesticht te voeren.

VENDUTIE ZONDER RESERVE
EN TOT
FINALE UITVERKOOP
DER
TOKO GOEDEREN
VAN
ASSCHENBERGH & CO.

Op Dingsdag den 25sten en Maandag den 31sten Januarij a. s.

Op Dingsdag zullen worden verkocht alle de nog aanwezige DAMES ARTIKELEN, een gedeelte van het TOKO MEUBELAIR, en *precies ten tien uur,* GOUD en ZILVERWERKEN, enz. enz. en Maandag den 31sten de resterende Goederen. (71)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Donderdag den 27sten Januarij a. s.
IN HET MILITAIR KAMPEMENT N°. 17,
Voor rekening van belanghebbenden,
DOOR
L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

Van MEUBELAIRE GOEDEREN, als, TAFELS, STOELEN, KASTEN, HOUTEN en IJZEREN LEDEKANTEN, SPIEGELS, HANG en MODERATEURLAMPEN en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (79)

Op de vendutie van *Donderdag den 27sten Januarij a. s.*, zal nog worden verkocht,
EENE ZEER ELEGANTE HANDCHAIS.
(80)

HOUT VENDUTIE.

Op Zaturdag den 29sten Januarij 1859.
te *Korgan*, afdeeling *Bodjonegoro*, Residentie *Rembang* tegen 6% vendu-salaris, van 5758 BALKEN, van de afmetingen van 3—10 Nederlandsche el, benevens BUIKSTUKKEN, ZETTERS en OPLANGERS.
(12)

VENDUTIE.

Op Maandag den 14den Februarij 1859 zullen te Samarang publiek verkocht worden, de aldaar aan de *Noorderwal-Straat* en *Marine-Straat* in wijk Lett. B. No. 146, 147, 197, en 145 *a* gelegene **Huizen en Erven**, uitmakende **het Logement**, genaamd, het *Java-Hotel*, toebehoorende aan de ondergeteekende.

Daar zullen op dien dag en volgende dagen al de **Meubilaire Goederen** verkocht worden, in genoemd Logement voorhanden, alsmede de **Paarden** en **Rijtuigen** daaraan annex.

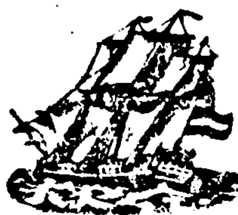
De verkoop zal plaats hebben in het Logement, door tusschenkomst van het Vendu-kantoor te Samarang.

De gansche onderneming is inmiddels uit de hand te koop.

SAMARANG, M. C. WHITE.
10 *Januarij* 1859. (46) *Manuel.*

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND,

Regtstreeks van hier, om binnen 14 dagen te vertrekken, wordt aangeboden, met het voor den overvoer van passagiers zoo bijzonder keurig ingerigt en wel bekend snelzeilend schip
JONKHR. MR. VAN DER WAL VAN PUTTERSHOEK.
Gezagvoerder K. F. LAMMERTS.
Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij
De Agenten,
(55) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend fregatschip
LOUISE,
Kapt. P. BUIJS JR., om in het begin van Februarij regtstreeks van hier te vertrekken. Genoemde bodem, voerende eenen geëxamineerden scheepsdoctor, beveelt zich door deszelfs gemakkelijke en ruime inrigtingen bijzonder aan. Adres bij
De Agenten,
(77) B. KOPERSMIT & CO.

De firma MARTENS & Co, te *Probolingo* heeft, gerekend van af heden, opgehouden te bestaan.

De Heer J. H. A. ZIMMERMANN aldaar heeft onze procuratie, ter liquideering der uitstaande zaken.

SOERABAYA, MARTENS & CO.
1 *Januarij* 1859. (72)

De ondergeteekenden hebben, gerekend van heden ter dezer plaatse, onder de firma ZIMMERMANN & Co, opgerigt eene TOKO, COMMISSIEHANDEL en SCHEEPSLEVERANTIE; bevelende zich minzaamst in de gunst van Heeren ingezetenen dezer plaats en omstreken, benevens scheepsgezagvoerders aan

PROBOLINGO, D. MAURITZ MARTENS.
1 *Januarij* 1859. J. H. A. ZIMMERMANN.
(73)

JAARLIJKSCHE VERGADERING VAN STEMGEREGTIGDE DEELHEBBERS IN HET PARTICULIERE PRAAUWENVEER alhier, op *Woensdag den 26sten dezer* des, middags ten 2 ure, in het lokaal der *Handels vereeniging.* (65)

Namens den Kerkeraad der Protestantsche gemeente alhier wordt bekend gemaakt dat de huurprijs per jaar van zitplaatsen in hare kerk gewijzigd is als volgt:

die van	*f* 10.—	koper op	*f* 9.—	Ind. Cour.
„ „	8.—	„ „	„ 7.—	„
„ „	6.—	„ „	„ 5.—	„
„ „	4.—	„ „	„ 3½.	„

De Kerkmeester,
(58) D. L. WOLFSON.

MR. CARTER,
DENTIST,

heeft de eer bij deze kennis te geven dat hij alhier is aangekomen, en dagelijks van 10 tot 4 ure te spreken zal zijn, in de *Gallottan*, in het huis naast den heer VAN DEN DUNGEN.

Personen, welke hem wenschen te consulteren, worden beleefdelijk verzocht zulks zoo spoedig mogelijk te doen, daar hij slechts voor korten tijd alhier zal kunnen vertoeven.

Voor een stel tanden van . . .	*f* 300 tot *f* 700	
„ een enkele tand van . . .	„ 40 „ „ 50	
„ het schoonmaken der tanden	„ 15.	
„ het invullen der tanden, met goud, ieder	„ 15.	
„ het uittrekken der tanden, ieder	„ 15.	(75)

De ondergeteekende biedt zich aan, tot het geven van **privaat onderwijs in het handteekenen,** tegen *f* 5, 's maands, voor iederen leerling.
Adres 3e. School.
(78) H. VELU.

Crediteuren van den gefailleerden handelaar OEIJ KOEN ING, worden verzocht eene Nota van hunne pretensien in te zenden vóór of op ultimo Januarij 1859, aan
(70) Mc. MILLAN MARTEN & CO.

Crediteuren en debiteuren in den boedel van den Heer J. SMITH, in leven koopman te *Grissee*, worden verzocht om binnen 2 maanden aangifte of betaling te doen aan (68)

GRISSEE, *Den Geassumeerden Executeur,*
15 *Januarij* 1859. D. W. VAN HUTTEN.

WORDT GEVRAAGD.

EEN BEKWAAM MACHINIST op eene SUIKER ONDERNEMING. Adres de Heeren MC. NEILL & Co, *Samarang.* (64)

DOOR VERANDERING VAN WOONPLAATS,
EEN SPAN WAGEN PAARDEN, (*Overwalsche Schimmels*)
Te bevragen bij de uitgevers dezer. (63)

OP NIEUW ONTVANGEN

ALLE SOORTEN VAN GLASWERK ALS:
BIER-WIJN-MADERA-BITTER-LIKEUR-RHIJNWIJN en CHAMPAGNE GLAZEN, verkrijgbaar in stellen en bij dozijnen, verder KRISTALLEN KARAFFEN en VINGERGLAZEN.
(74) MOSSEMBEKKER & CO.

VOOR 1859.
ZAK-ALMANAKKEN
EN
PLAK-ALMANAKKEN.
(62) Bij GEBR. GIMBERG & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN
IN HET DAMES MODE-MAGAZIJN
VAN
MEJUFVROUW H. DE BRUIJN.

CRINOLINES.
EEN GROOT ASSORTIMENT DAMES en KINDER STROOHOEDEN.
DE NIEUWSTE LINTEN.
PRAGTIGE BOUQUETTEN en VEDEREN.
COIFFURES.
MANTILLES.
WIT en GEKLEURD TARLATAN.
DAMES en KINDERSCHOENEN.
GLACÉ en ZIJDEN HANDSCHOENEN.
EXTRA ODEURS, enz. (69)

HET VENDU-LOCAAL
VAN
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
is thans *in de Chinesche Kamp*, schuins over TJOA KIKIONG. (66)

PAS ONTVANGEN

EEN FAKTUUR KEURIG EUROP. TOUWWERK van verschillende dimensien, benevens HENNIP en LORDING (*uit Schiemansgaren*), bij
(56) M. KOOSEN.

SOCIETEIT CONCORDIA.
THE DANSANT.
Op Zaturdag den 22sten Januarij 1859.
(54)

SOERABAYA, den 20sten Januarij 1859.

Gisteren morgen ten zes ure hebben zich de troepen uit dit garnizoen, bestemd om deel uit te maken der Bonische expeditie, aan het basin bij het Marine-etablissement ingescheept.

Het 14de bataillon infanterie, gecommandeerd door den majoor Belle, en eene halve compagnie sappeurs, marcheerden tot dat einde, begeleid door den kolonel kommandant der afdeeling, het muziekcorps van het 13de bataillon infanterie en een groot aantal officieren en ingezetenen naar de plaats der inscheping. Het vertrek had in de beste orde plaats en de wenschen voor den gelukkigen afloop der expeditie vergezelden de vertrekkenden.

Volgens een telegram van den 1sten stuurman van het Nederlandsche schip *Valparaiso*, kapt. Ellerman, den 21sten December ll. van hier naar Padang vertrokken, ligt het vaartuig op de reede van Anjer. De stuurman berigt, dat de gezagvoerder en zijne echtgenoote den 8sten dezer zijn overleden, terwijl genoemde officier en eenige der bemanning ernstig ongesteld zijn.

BATAVIA. In den vroegen morgen van 11 dezer, zijn de naar Boni bestemde troepen van Weltevreden gemarcheerd en hebben zich, omstreeks zes uren, ingescheept. Z. E. de luitenant generaal, commandant van het leger, was aan de afscheepsplaats tegenwoordig, waar zich ook een groote toevloed van belangstellende heeren en dames bevond.

— Den 12den dezer heeft de H. E. G. heer de Perez, Commissaris voor Boni, zich met zijn secretaris aan boord van Z. M. Stoomschip *Madura* ingescheept. De assistent-resident van Meester-Cornelis, die van Batavia, benevens vele inlandsche hoofden te paard, hebben den Commissaris uitgeleide gedaan. Aan de inschepingsplaats bevonden zich de raden van Indië en de directeuren der verschillende departementen. Een commissie heeft den heer de Perez met de *Bennet* tot aan boord der *Madura* geleid.

(*Java Bode.*)

SAMARANG 14 Jan. Op den 8sten dezer had alhier, met de militaire eerbewijzingen aan zijnen rang verschuldigde de ter aardebestelling plaats van den Ritmeesterbij het regiment Oost Indische kavallerie, Jhr. Eduard Cornelis de Casembroot. De kolonel, adjudant des Konings in buitengewone dienst, waarnemend kommandant der 2de militaire afdeeling op JAVA, volgde met zijnen staf en vele hoofd- en verdere officieren het stoffelijk overschot van den algemeen geachten en beminden ontslapene, wiens loopbaan rijk aan ondervinding en wederwaardigheden was, daar hij vroeger in Grieksche en later in dienst van Don Carlos meerdere veldtogten bijwoonde en den vuurdoop

meermalen doorstond; hij behoorde tot de laatste getrouwe aanhangers van den pretendent der Spaansche kroon en verliet hem niet voor hij over de grenzen geweken en zijn leger ontbonden was.

— Van de ter expeditie bestemde troepen arriveerden alhier Zondag eene batterij zesponders en 1½ kompagnie cavallerie van Salatiga, en Maandag, Dingsdag en Woensdag 4 kompagniën Ambonesche en 2 kompagniën Europesche infanterie, allen van het 6de bataillon van Willem I. Zij embarqueerden gevolgelijk naarmate van hun arrivement alhier, zoodat het embarquement, dat zeer geregeld en door goed weder begunstigd, plaats had, op Woensdag morgen geheel afliep. Bijzonder viel in het oog de goede houding van al de troepen, maar speciaal van de artillerie en Europesche infanterie. Gedurende het verblijf te Samarang heeft het gedrag der troepen niets te wenschen overgelaten. — Nadat gister in den namiddag de order tot vertrek ontvangen was, hebben zich heden morgen de kolonel Waleson en de luitenant kolonel Brunsvelt van Hulten mede ingescheept op het voor den overtogt bestemde schip de *Electra* en zijn nu al de tot de expeditie behoorende schepen reeds van hier vertrokken, hebbende twee daarvan, de *Ferdinandina Emma* en de *Tagal* gister en de overige heden morgen te ongeveer 10 ure het anker geligt.

Sam. Cour.

PINANG.

De *Pinang Gazette* bevat het volgende verhaal, getrokken uit den brief van eenen planter uit de binnenlanden van dat eiland, gedateerd 28 November.

Gisteren kwam de eerwaarde Heer Couellon bij mij als gast, en verliet heden ochtend mijn huis om in de kerk te gaan prediken, en toen hij op eenige yards afstands was van de noordelijkste hoek mijner plantage, sprong eensklaps een tijger van uit het kreupelhout op hem toe. Het dier had echter zijn sprong niet goed berekend, want ofschoon hij den Heer Couellon strijkelings raakte kwam hij wel tien yards voorbij hem te land. — De Heer C. wierp zijn gebedenboek naar het dier, dat daar echter weinig respect voor scheen te hebben, want hij nam een tweede sprong, die de Heer C. afweerde door zijne parapluie den tijger in het gezigt te openen, waarop deze eenige schreden achteruitging, doch daar maakte hij zich weder gereed tot een sprong. — Nu nam de Heer Couellon het middel der vlugt te baat, en rende naar eenen boom, die hij niet ver van zich in het open veld zag staan. Dit scheen de tijger niet te hebben verwacht, of wel was hij minder stoutmoedig dan in zijne bosschen, ten minsten, hij liet zijne prooi tijd genoeg om in den boom te klimmen voor hij dáár was om het hem te beletten, en toen hij zag dat de Heer C. buiten zijn bereik was verdween hij weder onder de struiken. — Nu riep de Heer C. om hulp en toen daarop eenige Chinezen kwamen aanloopen, kwam hij uit den boom en ging naar de kerk waar hij godsdienstoefening hield. Na afloop daarvan weder te huis gekomen, hoorde ik van het geval, verzamelde oogenblikkelijk alle weerbare mannen mijner plantage, nam mijne buks, liet de boschaadje, waar de tijger was ingegaan, omsingelen en hiel mij gereed om het ondier zoodra het zich zou vertoonen, neerte schieten. — Alle zoeken en alle moeite echter was vergeefs, want hij had zich bij tijds uit de voeten gemaakt.

CHINA.

In de omstreken van Macao houden de zeeroovers niet op met de vaart van handels- en andere booten te belemmeren, zoodat zij zelfs aan de eene zijde als eene soort van blokkade hadden gevormd. Dit heeft ten gevolge gehad dat het Hongkong Gouvernement er de stoomsloep *Fury*, heeft heengezonden, nadat de Portugesche scheepjes *Amazona* en *Invejado*, met slechts weinig goed gevolg eene expeditie tegen die zeeschuimers hadden gemaakt.

Met de kanonneerbooten *Firm en Bastard* op sleeptouw vertrok de *Fury* den 6den December naar Macao, waar zij in den avond van dien dag aankwamen, waarop den volgenden ochtend de baai en kreek werden onderzocht, waar men veronderstelde dat het gespuis zich ophield. — Te Tijlon werd niets gevonden, doch in de Long-pak-how werd een groote rooversjonk verbrand, die door de aan boord der *Fury* zich bevindende Chinezen herkend werd als tot de bedoelde roovers vloot te behooren, en bij welke gelegenheid vijf chinezen werden bevrijd, die in handen der roovers waren gevallen. — Drie der rooversvaartuigen ontsnapten, omdat het water te ondiep was voor de kanonneerbooten om hen te vervolgen. Daarop werden toen de booten der *Fury* te water gebragt en bemand, die het eiland omvoeren en eene jonk namen, waar zij eenen man met zijne vrouw verlosten, die eenige dagen te voren door de zeeroovers waren gevangen genomen. Ook die jonk werd verbrand. Daarna vond men een tiental groote jonken, die in eene zeer ondiepe baai, de Faijwan Baai, ten anker lagen. — Dewijl het echter reeds laat was, en men geen reden had om te gelooven dat men door de roovers was gezien, keerden de booten terug. Den volgenden dag echter, met het eerste daglicht gingen de booten van de *Fury*, de *Firm* en de *Bastard* op hen af. De jonken zaten aan den grond digt onder de landpunt, die een der uiteinden van de baai uitmaakt. Ten einde de operatie van de zeezijde te ondersteunen werden een aantal der manschappen aan wal gezet, die van de land zijde de jonken naderden, en met een vrij hevig vuur van de jonken werden begroet. — Zoodra echter de roovers bemerkten dat de eenigste uitweg om te ontvlugten hun zoude worden afgesneden, lieten zij alles in de steek en zetten het, door de Engelsche mariniers vervolgd, op een loopen. — De jonken vielen aldus de Engelschen in handen en werden tot op het water afgebrand. — Dezelve waren allen zwaar gewapend en zeer ruim geapproviandeerd. — De gewone roode rooversvlag en, voor het geval van vervolging, de witte mandarijnvlag, werd aan boord van elk derzelve gevonden. Een van de jonken was een door de roovers bemagtigd schip van Europeesch maaksel, dat door hen was veranderd zoo dat het met Chinesche tuigaadje kan zeilen. — De expeditie heeft dus haar doel bereikt, en de geheele rooversvloot vernield, die in die wateren aanwezig was.

— Zijne Excellentie de Baron Gros, Plenipotentiaris van Frankrijk voor de Chinesche aangelegenheden, verliet Shanghae in het stoomschip *La Place*, doch het vaartuig geraakte bij het eiland Fai Shan op eene modderbank, zoodat de Gezant zich genoodzaakt heeft gezien gebruik te maken van het aanbod van den bevelhebber van den *Nimrod* die Z. Exc. naar Shanghae terug bragt. De *La Place* kwam later na vier booten en het roer te hebben verloren, te Shanghae aan, door de hulp van de *Inflexible* daarheen gesleept.

ENGELAND.

Een correspondent van de *New-York Evangelist* geeft het volgende verhaal van zijn bezoek in de grafgewelven van de St. Sepulchre Kerk te Londen.

Vreemde dingen heb ik gezien in St. Sepulchre, zoo niet de oudste dan toch eene van de oudste kerkgebouwen dezer stad. — Het staat tegenover Old Baileij, de grijze gevangenis, en niet ver van de St. Paul's cathedraal. — Het gebouw is zeer groot, de gemeente zeer rijk, en toch zijn er zelden meer dan twee of drie honderd personen bij de godsdienstoefening tegenwoordig. — Beneden den vloer van het kerkgebouw zijn eene reeks van grafgewelven, die reeds sedert eeuwen tot begraafplaats hebben gediend. Volgens zeggen van den doodgraver zijn er thans nog 1500 doodkisten in zeer goeden staat in die gewelven.

Het schijnt dat de luchtgesteldheid in die onderaardsche gewelven eenen zeer sterken, het bederf tegenwerkenden, invloed uitoefent op alles wat er ingebragt wordt. — Toen wij van uit de kerk, door eene ijzeren deur, er in nederdaalden, kwamen wij in eene duistere kelder, waar de zwarte doodkisten rondom stonden op gestapeld, ongeschonden, en zonder dat zelfs de kostbare sieraden derzelve het minste door den tand des tijds hadden geleden. De doodgraver die ons begeleidde opende eene derzelve en nam er het geheel ongeschonden lijk eener vrouw uit, dat in volmaakt goeden staat was, en, hoewel het vleesch eenigzins was verdroogd, toch nog buigzaam en niet verstijfd.

Dewijl men besloten had om te dier plaatse niet meer te begraven, was het voorstel gedaan en aangenomen om den ingang dier gewelven te sluiten, doch voor men daartoe overging, had men een naauwkeurig onderzoek in loco bewerkstelligd, bij welke gelegenheid men in eenen hoek eene gemetselde sarcophaag had ontdekt, waarin dit zoo bijzonder wel bewaarde vrouwenlijk werd gevonden. — Het moet reeds meer dan drie eeuwen daar gelegen hebben, en was ongetwijfeld, zoo als blijkt uit hare kleeding en de bijzonder zorgvuldige wijze waarop zij was begraven, eene vrouw van aanzien.

Het was een vreemd gezigt in dat onderaardsche knekelhuis, te midden van die hooge stapels zwarte doodkisten, deze menschelijke gedaante, als van derzelver laatste rustplaats verrezen, zoo onbewegelijk op te zien staan op de doodkist, die jaren, eeuwen lang, hare woonplaats was geweest. — Slechts weinigen weten dat het bestaat, en voor nog dezen brief u zal hebben bereikt zullen die gewelven zijn gesloten om misschien nooit meer te worden betreden.

— Bij de opening der telegraafkantoren van de *Electrische internationale telegraaf Maatschappij* had de volgende telegrafische conversatie plaats, tusschen de chefs der Constantinopelsche en Londensche kantoren. — Men moet er aan denken dat dit gesprek werd gevoerd langs de lijnen, die door het Engelsche kanaal liggen, en door een gedeelte der Middellandsche zee, en eene lengte beslaan van meer dan twee duizend mijlen, ofschoon de afstand tusschen Londen en Constantinopel in eene regte lijn nog geen vijftien honderd mijlen bedraagt.

Zondag den 2den Mei 1858.

8 uren 50 minuten namiddag (Londen tijd)

Constantinopel. — Hier, Constantinopel!

Londen. — Hier, Londen! — Hoe bevindt gij u?

Constantinopel. — Onverbeterlijk; en gij?

Londen. — Uitmuntend. — Hoe laat is het bij u?

Constantinopel. — 11:45' (gelijk aan te Londen 8:57') Wij hebben hier overheerlijk weer. — Hoe is het bij u?

Londen. — Het kan niet beter. — Ik verheug mij zeer dat ik thans de eer heb van met u te praten.

Constantinopel. — Deze is de eerstemaal dat de Ottomannische telegraaf tot aan de Engelsche zijde van het kanaal reikt. — De Minister zal zich zeer verheugen als hij morgen deze goede tijding krijgt. — Als gij eenige depêches hebt ben ik tot uwe dienst.

Londen. — Ik heb thans niets voor u. Mag ik uw naam weten?

Constantinopel. — Mijn naam is Vivet, chef van het station te Constantinopel. Hoe laat hebt gij het nu?

Londen. — Het is 9:11' in den avond.

Constantinopel. — Duizendmaal dank voor deze voor beide natien zoo belangrijke proefneming.

Londen. — Ik hoop in het vervolg zeer dikwijls de eer te hebben van met u te spreken. Goede nacht, mijnheer Vivet.

Constantinopel. — Dank voor uwe goedheid mijnheer Fischer. — Goede nacht!

Dit gesprek op ruim 2000 mijlen afstands had 28 minuten geduurd.

FRANKRIJK.

Als een bewijs van echte verdraagzaamheid mag worden gemeld, dat de bisschop van Straatsburg op het vernemen dat een staatkundige veroordeelde, Waine geheeten, een belijder van de Katholieke Godsdienst, gratie had erlangd, zich onmiddellijk heeft gewend tot den minister van binnenlandsche zaken, ten einde de invrijheidstelling te bewerken van een anderen staatkundigen veroordeelde, die tot de Protestantsche Godsdienst behoort. Naauwelijks was dit verzoek ter oore van den Keizer gebragt of hij gaf terstond last om Zaberne, ten behoeve van wien de bisschop was tusschen beide gekomen, in vrijheid te stellen.

— Den 9den November is voor het Keizerlijke geregtshof de zaak behandeld van den beruchten Hérat, genaamd graaf de Viala, den hoofd uitdeeler van decoratien, als gepatenteerde officieuse vertegenwoordiger van buitenlandsche hoven. Uit het voor het hof gesprokene is weder op de meest overtuigende wijze gebleken, hoe ligt ijdele lieden, die gesteld zijn op eene decoratie, zich laten om den tuin leiden. De advocaat Demaret heeft Herat op eene zeer welsprekende wijze verdedigd, doch het hof heeft het vonnis, waarbij deze persoon tot twee jaren gevangenis en 500 fr. boete is veroordeeld, bevestigd. Sommigen meenen, met het oog op de groote geldsommen, welke de veroordeelde heeft ontvangen, dat hij zeer toegeeflijk is behandeld. Anderen beschouwen daarentegen de straf als zeer gestreng en meenen, dat de ligtgeloovigheid dergenen, die Hérat betaalden, eene allezins verzachtende omstandigheid in diens voordeel oplevert.

— In de dagbladen wordt de aankomst hier ter stede gemeld van eenige Britsche agenten, die zich bezighouden met den handel in vrouwen, voor zoover zij namelijk van het bewind der kolonie Victoria, in Australie, last hebben ontvangen, om een duizendtal vrouwen tegen hooge premien te verbinden om zich naar dat gewest te begeven, waar zij goede vooruitzigten hebben om fortuin te maken. De agenten zijn, naar men meldt, zeer beschaafde lieden en moeten reeds een aantal verbindtenissen hebben gesloten. Zij beginnen met het geven van den zoogenaamden godspenning, als een waarborg voor de uitbetaling van de geheele vastgestelde som bij de ontscheping in de kolonie. Er worden personen gevonden, die beweren dat de Britsche agenten niet alleen geene moeite hebben om vrouwen te vinden die zich willen verbinden, maar veeleer moeite hebben om eene geschikte keuze te doen uit de menigvuldige aanzoeken, waarmede zij als het ware worden overstelpt.

— De stad Melilla is op nieuw het tooneel geweest van eene droevige gebeurtenis. De Mooren van het Riff eiland hadden namelijk de gewoonte zich achter de ruïnen van eene oude kazerne, op korten afstand van de stad te verschansen. Van daar konden zij hun vuur onderhouden tegen de Spanjaarden, zonder van hunnen kant aan gevaar bloot te staan. De gouverneur der stad besloot nu hieraan een einde te maken, door de ruïnen te vernielen en zond, misleid door valsche rapporten, een officier met 20 vastberadene mannen derwaarts, in de meening, dat de oude kazerne ledig was. Zoodra waren nu de Spanjaarden niet op de plaats aangekomen, of zij werden omsingeld door een hoop Arabieren en met kogels begroet, met dat gevolg, dat 7 hunner dadelijk sneuvelden, terwijl de officier, getroffen door vijf dolksteken, met de overige 13 man in handen der roovers vielen, die daarvoor een grooten losprijs eischten. De gouverneur der stad weigerde die echter te voldoen en gaf order, om 28 Mooren, waarvan hij zich meester had gemaakt, niet eer uit te leveren, dan nadat ook zijne manschappen in vrijheid gesteld waren.

— Uit eene statistieke opgave, welke dezer dagen het licht heeft gezien, blijkt, dat gedurende het beleg van Sebastopol, hetwelk 334 dagen heeft geduurd, door de Fransche artillerie zijn geworpen 510,000 kogels, 236,000 houwitsers, 350,000 bommen, 8000 grenaten, congrevische vuurpijlen enz., te zamen 1,104,000 schoten, waartoe eene hoeveelheid van 3 millioen kil. buskruid is vereischt. Het aantal schoten der Engelschen op 400,000 aannemende, blijkt, dat de geallieerden ongeveer 1½ millioen projectielen van verschillenden aard in Sebastopol hebben geworpen. De Franschen hebben gedurende den oosterschen oorlog meer den 25 millioen infanteriepatronen verschoten. Bij de belegering zijn gebruikt geworden 80,000 schanskorven, 60,000 takkebossen en ruim een millioen zakken aarde. Het korps der genie heeft bij dezen veldtogt het meest geleden; 31 officieren werden gedood, 56 gewond en 6 stierven ten gevolge van ziekte. Onder de gesneuvelden telt men den generaal Bizot, den luit.-kolonel Guérin, 7 bataillons-chefs, 16 kapiteins, 3 eerste en 3 tweede luitenants.

DUITSCHLAND.

Wij lezen in eenen brief uit Hamburg: Aan de groene tafel zien wij onder andere meer of minder hooge bezoekers, Madame Kiseleff, de echtgenoote van den Russischen ambassadeur te Parijs. — In hare jeugd trok hare buitengewone schoonheid zoozeer de algemeene aandacht dat zij de Roos van Rusland werd genoemd. — Zij is zeer rijk, en niettegenstaande zij reeds vrij bejaard is, nog zeer vrolijk, en zoo sterk gehecht aan haar regt als vrouw dat naar men zegt, bij hare feesten en partijen, die zij te Parijs geeft, haar echtgenoot niet durft komen als bij niet eene geschrevene uitnoodiging ontvangt. — De overblijfselen van vroegere schoonheid zijn nog duidelijk bij haar te onderkennen en hare kleeding is uiterst rijk en smaakvol. Geoefend is hare hand in het werpen van haar geld op de ver afliggende kaart. Soms ligt die op verscheidene voeten afstands van haar en toch rolt het muntstuk nooit, noch komt het ooit op eene verkeerde plaats te land. — Het rad is in beweging; zij werpt drie Thalers op eene kaart, twee Napoleons op eene andere, vijf Napoleons op eene derde, tien Napoleons op eene vierde. Geel wint;... niet de minste zweem van genoegen of van teleurstelling wanneer zij hare winst ontvangt of op nieuw geld uitwerpt. — Zij is zulk eene getrouwe bezoekster der speeltafel dat het Hamburgsche publiek, dankbaar voor hare gunst, eene nieuwe straat naar haar heeft genoemd. — Toen wij haar zagen had zij negen stapels Napoleons, elk van ongeveer drie duim hoog, naast zich op tafel liggen; wij konden echter niet te weten komen of dat gewonnen geld was of uitgezet kapitaal.

(Court Journal.)

RUSLAND.

Aan den voet van den klokketoren van het Kremlin te Moscou staat op een granieten voetstuk de *Tzar Kolckol* dat is, de keizer der klokken, die over de geheele wereld befaamd is. Dezelve werd in 1780 op last van keizerin Anne gegoten, doch brak zeven jaren later bij den brand van den houten toren, waarin dezelve hing. Deze monsterklok is 21 voet hoog en beneden aan den rand 22 voet in diameter, weegt 120 ton (240,000 ponden) en de metallieke waarde van het goud, zilver en koper, waaruit dezelve bestaat is geschat op ƒ 3,750,000.

In eene der benedenverdiepingen van den toren hangt eene andere klok, die meer dan eene eeuw ouder is dan de *Tzar Kolokol* en 64 ton (128,000 pond) weegt. De ijzeren klepel wordt door de vereenigde krachten van drie gespierde mannen in beweging gebragt, en als derzelver klank gehoord wordt dan zwijgen alle andere klokken. — Dit gebeurt echter slechts drie malen s'jaars, maar dan ook is het geluid zóó oorverdoovend dat, naar men zegt, voor degeen die er digt bij staat, de trilling der lucht gelijk is aan die welke volgt op het gelijktijdig losbranden van honderd stukken zwaar geschut.

Bovendien hangen er in die toren nog veertig of vijftig die van 1000 tot 72 000 pond wegen, en sommigen van welke voor een derde zuiver zilver zijn Wanneer deze, zoo als op den ochtend van den eersten Paaschdag, allen te gelijk worden geluid dan schudt de toren op zijne grondvesten.

In die plaatsen van Rusland waar de Oostersche kerk de heerschende is mogen geene andere kerken van klokken voorzien zijn. In Oostenrijk mogen de protestantsche kerken geene klokken hebben.

AMERIKA.

In de New Orleans *Dailij Picaijnne* lezen wij de volgende belangwekkende jagtscêne.

Te Woodland, Graafschap Ulster, Staat New-York, gingen op Zondag den 15den Augustus twee broeders, Jan en Matthijs Schoenmaker, buiten de stad wandelen, zonder eenige wapens dan twee zakmessen, en geen ander gezelschap dan hunne twee honden, — een wolfshond en een patrijshond. — Zij hielden onder weegs op om te visschen, doch naauwelijks hadden zij een paar voorntjes beet of daar hoorden zij een van de hondon aanslaan zoo als hij deed wanneer hij een wildspoor vond. — Een van de broeders stond dadelijk op, en op het geluid afgaande, vond hij hem niet ver weg, aan den oever van den stroom, waar het versche spoor van eenen grooten beer duidelijk in het zand zigtbaar was, benevens de onmiskenbare teekenen dat het dier op die plaats een morgenbad had genomen. Op den oogenblik dat zijn spoor door den hond ontdekt was geworden, had hij zich teruggetrokken onder eenig struikgewas, op ongeveer honderd schreden van den stroom, en daar werd hij toen aangevallen.

In een oogenblik was de andere broeder aangeroepen, die met de tweede hond kwam aanloopen, en daarop had eene worsteling plaats, waarin het lang twijfelächtig bleef of de beer het zou winnen of verliezen; doch eindelijk, in een gelukkig oogenblik, kreeg de patrijshond hem bij den achterpoot te pakken, zóó stevig dat hij zich moest omdraaijen om zich tegen dien aanval van achteren te verdedigen; van deze gelegenheid maakte de wolfshond gebruik om hem onder het oor te pakken, en terwijl bruintje voor een oogenblik in twijfel stond, tegen welke van de twee honden hij zich het eerst zou keeren, stak Jan Schoenmaker hem een zware tak in de keel, waarmede het dier toen tegen den grond werd gehouden en met een van de zakmessen de strot opengesneden.

Door middel van een lange zware tak, waaraan zij het beest bingen, bragten zij den dooden beer naar de naastbijgelegene looijerij, waar hij schoongemaakt en gevild werd en ruim drie honderd pond vleesch opleverde.

OVER HET OUD WORDEN DER KOFFIJBOOMEN.

Over het oud worden der koffijboomen op Java vindt men in de *Botaviasche Zeitung*, die te Leipzig verschijnt, eene interessante mededeeling, die wij hier aan het oordeel van deskundigen willen aanbieden; zeer zou het ons verheugen, indien wij over dit belangrijk punt, hetgeen ook reeds de aandacht onzer regering heeft tot zich getrokken, van den een of anderen, daarmede nader bekenden Indischen ambtenaar nadere toelichtingen zouden verkrijgen. In gemeld tijdschrift wordt gezegd: „Zoodra de koffijboomen 15—20 voet hoog zijn, beginnen zij op Java oud te worden en geene vruchten meer te dragen; de oude koffijboomen verkrijgen dan een stam van ½—1 voet; dikte; zij blijven, wel is waar, dan nog vele jaren in het leven, doch brengen slechts bladeren, en geene bloesems en vruchten meer voort. Als redenen hiervoor heeft men opgegeven, dat de grond, ten gevolge van het lange staan der boomen, geen kali of natron meer zou bevatten, omdat de boon van den koffijboom, volgens de scheikundige ontleding, 42 pCt. kali en 11 pCt. natron bevat; de grond zou daardoor allengskens al deze bestanddeelen verliezen; en later niet meer in staat zijn, deze voor de vorming der vruchten noodige zouten op te leveren. In Arabië, het vaderland van de koffij, wordt echter een zoo vroegtijdig oud worden van deze boomen niet waargenomen; integendeel vindt men er zelfs vele oude, 60—70 voet hooge, vruchtdragende koffijboomen, zonder dat de boden daardoor uitgeput schijnt; buitendien is het door de ondervinding bewezen, dat herhaalde proeven, op Java genomen met het bemesten van den grond met asch, die, zoo als bekend is, hoofdzakelijk uit kali en natron bestaat, toch niet het gewenschte resultaat hebben opgeleverd, om namelijk de oude koffijboomen vruchten te doen voortbrengen. Het is dus de invloed van het klimaat, en hoofdzakelijk de hooge temperatuur, het gebrek aan behoorlijke afwisseling in de jaargetijden en de grootere relatieve vochtigheid, die den koffijboom op Java in de kracht van zijn leven verzwakken, en hem geen hoogen ouderdom doe bereiken. Wij willen ons hier niet met eene kritiek van het hier gezegde inlaten, doch ter loops eenige opmerkingen in het midden brengen, waardoor hier en daar het betoogde wel eenigzins gewijzigd zal worden. Vooreerst strookt het niet met de ondervinding, dat de koffijboom, zoodra hij de hoogte van 15—20 voet heeft bereikt, onvruchtbaar wordt; op Java bestaan eene menigte tuinen en een onnoemelijk aantal boomen, die het tegendeel bewijzen. Is slechts aan de met deze cultuur belaste ambtenaren een doelmatig terrein aangewezen — en hierin wordt dikwijls genoeg gezondigd — dan leven de koffijboomen veelal nog een 20 á 25tal jaren, na de hoogte van 15—20 voet te hebben bereikt. Verder wordt hoofdzakelijk de hooge temperatuur als rede voor het vroegtijdig oud worden der koffijboomen opgegeven; men bedenke echter, dat de meeste koffijtuinen gemiddeld op 2500—3000 voet hoogte boven zee liggen, alwaar de temperatuur der lage landen reeds zeer getemperd is; wel is waar, heerschen hier de nevels en regens meer en lager dan in de benedenlanden, en zullen deze wel iets tot het vroeg oud worden bijdragen.

De ondervinding heeft echter ook geleerd, dat zelfs geheel jonge koffijtuinen, die door onkunde der ambtenaren te hoog waren aangelegd, geene bloesems en vruchten droegen, hoe weelderig zij er ook uitzagen, en dit niettegenstaande de bovengemelde zouten hier nog ruimschoots ten behoeve dier boomen aanwezig waren. Er moeten dus nog andere, hier niet opgesomde invloeden zijn, die tot teh vroeg oud worden der koffijboomen aanleiding geven.

Indier.

INGEZONDEN STUKKEN.

OVER DE SOERABAYASCHE OORLOGSZAKEN VAN VROEGER EN LATER.

Vervolg.

In ons vorig artikel, *Oostpost* No. 3, namen wij een overzicht van *'t verledene.* Dat *verledene* heeft het eigenaardige dat het bij de 2430 militaire en civiele mannen, in de goede stad Soerabaya, weinig beoefening en weinig tegenspraak ondervindt. Wij wenschen nu het *tegenwoordige* oorlogspak van Soerabaya eens te bekijken, om van nabij te zien voor welke hoop en verwachting „het verblijf der dapperen in gevaar" („Soero-boyo,") is in den wieg gelegd.

Daar de vesting No. 2 van den eersten rang kwalijk door het Soldaten garnizoen zou kunnen verdedigd worden, bijaldien het aan Soerabaya mogt zijn beschoren, eenmaal eenigen tweebeenigen, menschelijken vijand voor de deur te zien verschijnen, zoo is van nature gezorgd, dat hierin kan worden voorzien, door de wapendragende burgerij, gezegd de *Schutterij.* — Immers, daar het hoogste getal *militaire* verdedigers, mannen, vrouwen, kinderen, naauwelijks *vierduizend* beloopt, en er voor de citadel, de krabbenbatterij, de vijfkwartiers-gaans lange wallen, de bastions, redoutes op voorwacht, kruidhuizen in de stad, en de steenen schilderhuizen, ongeveer *twintigduizend* tweearmige individu's noodig zullen zijn, zoo zoude men kwalijk het overige Java van krijgslieden kunnen ontblooten, om die mooije aardhoopen te bezetten. — *Daarom* bestaat de *Schutterij.* — Even als in Sparta de burgerij de eenige walmuur was, waardoor de vijand moest heendringen om binnen te komen, zoo ook zal de gevreesde vijand, die de groote vesting van oostelijk Java zou durven aanranden, ongemakkelijk afstuiten op de borstwering der schutterij, aangevoerd door een dapper man, gehard in gevaren, koen en beraden, gezeten op zijn bucephalus, de rijen en gelederen van de „dapperen in gevaar" den onverwinnelijksten heldenmoed inboezemende, met opgeheven zwaard, gekwast, en gelaauwrierd met goud, op handen, hals en hoofd, om bij voorraad belooning te ontvangen voor hetgeen te doen staat.

Men smale niet op de Schutterij! een *krijgsmans* oog ontdekt wel wat gebreken, maar een *burgerlijk* oog ontdekt niets, dan een toonbeeld van edele zelfopoffering „voor vaderland," enz. en achter dat blaauw of witlinnen buisje, of die veelsoortige jas, klopt een hart, dat vijf pond zwaar is, en dat in tijd van nood, bij voorbeeld als de inspecteur komt, of bij 't vuurexerceren, hoorbaar kloppen kan, uit vrees wat de bevelhebber, die, met uitgetrokken zwaard, glansrijk te paard stijgt, om de eerste les te kommandeeren, voor den te voet tegenwoordigen inspector. „Geef-acht, bataillon!" dringt door merg en been!

Het is door de veder der historie voor den naneef nog niet opgeteekend, dat, en wanneer, de Schutterij in de stad der „gevaarlijke dapperen" blijken heeft gegever van onverzaagde heldenmoed, of, dat ooit eën enkel individu er van op 't veld van eer gevallen is, even als te Samarang, maar, wáár is het, dat de geheele stad Soerabaya, met ab en dependentie, geruimen tijd aan de zorg der Schutterij is toevertrouwd geweest, voor nu zoo wat 28 of 30 jaren geleden. Er waren toen nog geene wallen of kikkerpoelen, maar er woonden *menschen* op die plaatsen, en wel ongeveer *dertig á veertigduizend* meer, die er sedert van daan zijn gegaan, om plaats te maken voor water, aarde en steen.

De Soerabayasche schutterij werd in 't leven geroepen in 1828.— De oprigter er van leeft nog. — Dit korps bestaat uit twee hoofddeelen, gedoopte en ongedoopte, gebembde en niet gebembde, geschoeide en ongeschoeide leden, anders gezegd, uit de Europesche en uit de Inlandsche klassen der maatschappij. Die schoenen bezit, trekt ze echter aan, of houdt ze in de hand. *Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.*

De eerste klasse vormt twee, de tweede drie kompagnien, benden of hoopen. Alle levend mannelijk oir, dat geene staarten of tulbanden draagt, en niet echt Javaansch is, moet bijdragen, personeel en materieel, voor schutterij en brandspuit. De burgerlijke garnizoensdienst, gezegd oorlogsdienst der burgerij, is alzoo verdeeld in: 1. geweerdragenden, (zijd-en schiet, de bevelhebber alleen draagt een zwaard, en zit te paard, naar heldenaard) Het reglement schrijft zulks evenwel niet voor, en daarom diene een bendi van ƒ 84. 75, met een knol van ƒ 1. 50, een „ordinnans" achter op, met een schutterssabel op zij! om zijn heer voor 't vallen te behoeden. Eerst op 't veld van eer bestijgt de andere Alexander zijn anderen Bucephalus.

2. betalende of geldelijke lastdragenden, waarvan geen hoog of laag ambtenaar, geen kerk of grafdienaar, geen kreupele of blinde bevrijd is. (wijlen vader R. betaalde tot negen maanden ná zijn dood, op zijn 78ste jaar voorgevallen.)

3. de brandbespruitende vestingdienst.

1. De schiet-zijd en zwaard geweerdragende massen zijn ook tweeledig te rekenen; als: primo op *'t papier* (á la potemkin,) en, secundo, *onder de wapens.* Men telde in de volgende jaren, (om van vroeger maar niet te rekenen:)

	1852.	1854.	1856.	1857.	1858.
Europesche leden,	223.	273.	288.	253.	307.
Inlandsche leden,	188.	246.	181.	180.	343.
zamen, op 't papier voorkomende.	411.	519.	469.	433.	650.

Maar van die groote massa, op 1858 figurerende, waren absent, uit de stad, 219 pees, waarbij 80 der Europesche leden, zoodat de ware *papiersterkte* was: 431. De *levendige* sterkte, onder de wapens, is ongeveer 250 á 300. De rest heeft pijn in de buik, is de koorts, of heeft de plunje nog niet van den waschman ontvangen, Eene nieuwe orde zal evenwel de insentrike waarde tot eene ongekende hoogte opvoeren Het is te bejammeren dat die mooije kleeding met gelaauwrierde halskragen en bandboorden, ingevoerd bij de Soerabayasche Schutterij bij bataillons order van 1 November, zoo veel vurige schutters handen geld uit de zak heeft gejaagd, omdat zij art. 2, van Stbl. 1858 No. 72, minder achtten dan die order. Die niet hooren wil moet voelen. — Dat komt van die kwasten te dragen.

2. De geldbijdragende goede gemeenteleden, die tot instandhouding van de geweer-vuurdragende verdedigers, 's jaars één kwart percentje storten, hebben geleverd in de volgende jaren. . . . .

	1852.	1853.	1854.	1855.	1856.	1857.
Contributie.	ƒ 7317.	ƒ 5954.	ƒ 4656.	ƒ 4323.	ƒ 4953.	ƒ 6422.

Deze penningen *werden* van de vredelievende ingezetenen van Soerabaya, Grissee, Modjokerto, Madoera. Soemenap en Bawean *beleefdelijk* ingevorderd, per ongeschoeide dienaar, of per brief. — In 1858 heeft echter eene algeheele administrative omwenteling, op de grondslagen van pijpekasten, vuursteenen, en andere antiquiteiten, plaats gevonden, en bij grootheerlijk bevelschrift, *Oostpost* No. 49, van 1858, is aan alle levend vleesch bevolen, *zelf* te komen offeren bij den kwartiermeester, dag en plaats omschreven, subpoene van parate executie; dat is: de goede lui op Bawean, Grissee, Modjokerto, Soerabaya, hoog en laag, moeten komen offeren voor de Schutterij, in eigen persoon, anders zal de bevelhebber have en goed verkoopen, voor vaderland. enz.

't Gevolg is geweest, dat eene groote, puur *ledige,* kist op het bureau van den rijkstollenaar, de beleefde nakoming van dit kiesch, grootheerlijk, bevelschrift representeert, en duizenden als „achterstallen te goed" geboekt staan.

Intusschen zullen de reserve-verdedigers der vesting Soerabaya toch gekleed moeten worden. — Men kan zich kwalijk *nakende* Schutters voorstellen. — De geest der uitvinding onzer eeuw zal hierin voorzien. — Dat zeide ook Abraham tegen Izaak.

3. De brandbespuitendde dienst had vroeger meer dan nu, gelegenheid, hare dapperheid ten toon te spreiden. Vroeger was het gewoonlijk Vrijdags 'smiddags om 4 uur brand. — Men moet hierover de couranten nog eens nazien. — Sedert zijn de wallen opgeworpen. — Verleden jaar was het gewoonlijk Dingsdags brand. — Ook hierbij moet men de geoefende dienst der schutterij bewonderen. — *Advert. blad,* No. 78. Zóó gaan verdediging, openbaar welzijn en schutterij hand aan hand. voor 't vaderland, enz.

J. HAGEMAN, J. C. Z.

REPLIEK.

IETS OVER HET ONDERWIJZERS PERSONEEL BIJ DE GOUVERNEMENTS SCHOLEN TE SOERABAYA.

In het vorig nommer der *Oostpost,* komt een ingezonden stukje voor van den heer J. VAN DER TANG, stellig de eerste onderwijzer aan de eerste gouvernements lagere school, want het is ons niet bekend, dat er andere heeren te Soerabaya woonachtig zijn, die dien naam voeren.

Dit stukje schijnt eene soort van bekendmaking te zijn, dat er op den 1sten Januarij 1859 op die school ingeschreven waren 103 leerlingen, en de overige niet op die eerste school aanwezige kinderen zouden worden onderwezen door vier onderwijzers en twee ondermeesters, nader nog vermeerderd met 2 onderwijzers; alsmede dat de eerste school aanhoudend in aantal kinderen zou toenemen en het onderwijzers personeel niet.

Wanneer deze mededeeling eene bekendmaking is, dan zal de gemeente er weinig nut uit kunnen trekken; zoo het eene reclame is, dan behoort die voorzeker niet hier te huis, maar wel bij Superieuren te worden ingediend, en is het om een voorstel te doen, dan is ook daarvoor een andere weg te vinden.

De heer VAN DER TANG schijnt de cijfers in het schoolblad te kunnen nagaan; hij doet zulks voorkomen, maar bepaalt zich bij de vrijheid, om zijn oog op de algemeene verslagen te vestigen.

Wanneer een oog hiermede bezig is, gunnen wij hem de pret, om met het andere oog die cijfertjes na te kijken.

Wij vermeenen dat die stoom-vooruitgang van ZEd. onderhebbende school, zulk een bluf wel niet verdient, want als wij ons niet vergissen, dan zijn er nu nog 86 kinderen op de eerste school; terwijl er op de 2de 92 en op de 3de 88 zijn.

Hoe het nu ZEd. nog wenschelijk voorkomt eene onevenredigheid te doen voorkomen, is ons vreemd, want: op de 1ste school zijn drie onderwijzers van den 2den rang en een ondermeester; op de tweede school 2 onderwijzers van den tweeden rang, een van den derden en een ondermeester, op de derde school ad idem, behalve dat de naam van ondermeester daar in kweekeling verandert, dus precies gelijk.

Zou echter de eerste school een wit voetje, een extraatje willen hebben, om een Delftsch akademietje te schijnen?

RETEL.

1ste onderwijzer aan de 2de school.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

M. L. C. Storm van 's Gravesande geb. Wittenrood, D. Batavia 10 Jan. — A. C. van Veersen geb. Carter, Z. Tjibinoeng 4 Jan. — M. M. S. Lange geb. Blasius, Z. Batavia 8 Jan. — A. P. van Gennep geb. Moorrees, Z. Samarang 13 Jan.

Getrouwd:

H. van Rheeden met C. F. Krabbe, Samarang 8 Jan. — W. Vogel met J. J. R. Oechsman, Soerabaya 12 Jan.

Overleden:

Het zoontje van G. H. Uhlenbeck, 17 m. Batavia 10 Jan. — J. A. Vlijsman, Oenarang 6 Aug. — C. B. A. Koopman, Probolingo 23 Dec. — J. A. van Kruijne, Sumanap 27 Dec. — B. C. Nachtweh, Salatiga. — J. D. Meijer, Batavia 30 Dec. — Het kindje van J. W. van Groll, Pattie 1 Jan. — J. G. van de Graaff, Djawana 2 Jan. — W. E. Herderschee, 21 j. Utrecht 19 Nov. — J. S. Feites, 34 j. Batavia 12 Jan. — G. C. van Rijck, 80 j. Batavia 26 Dec. — Jonkhr. E. C. de Casembroot, Samarang 7 Jan. — W. Buwalda geb. Van Zandbergen, Leeuwarden 17 Nov.

VERTREKKENDE PERSONEN.

E F. van Bassen Jongbloet. — Mevrouw de weduwe J. C. Muller, geboren van Son. — Mejufvrouw M. J. Smith. — E. C. ter Meulen en echtgenoot. — J. van der Crab. — J. Rawson.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Januarij	15	Nederlandsche	Noord Braband.	H. K. Bok.	Batavia.
id.	—	Zweedsche	L. A. Bang.	P. J. Morh.	id.
id.	—	Hamburger	Adolph.	E. C. Kross.	Singapore.
id.	—	Nederl. Ind.	Fathool Wadoet.	Said Tahar bin Aboebakar Masaija.	Koetei.
id.	16	Nederlandsche	De Stad Nijmegen.	H. P. Cruijs.	Banjoewangie.
id.	—	Nederl. Ind.	Arief Banjarmaas.	Moht. Saleh.	Banjermassing.
id.	—	Nederlandsche	Tagal.	J. F. H Gobel.	Batavia.
id.	—	id.	Johanna en Louisa.	C. D. Popken.	id.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Januarij	15	Engelsche	Lismoijne.	W. Dempster,	Nederl. via Samarang.
id.	—	Fransche	Ville de Paris.	Marillet.	Frankrijk.
id.	16	Engelsche	Sijdneij.	Grant.	China.
id.	—	Nederlandsche	Laura en Adele.	H. F. C. L. van Noel.	Ned. v. Pas. Banjoew.
id.	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Batavia.	C. C L. Neijts.	Batavia via Samarang.
id.	—	id. id.	Said Maskoer.	Hadjie Achmat.	Koetei id. Grissee.
id.	—	id. id.	Alnoer.	Sech Sultan bin Achm. Marzoekoe	Bat. v. Griss. en Samar.
id.	—	id. id.	Krabbe	Mardam	Pasoeroean.
id.	—	id id.	Little Tot.	Katjoong.	id.
id.	—	id. id.	Venus.	Djan.	Balie Badong.
id.	17	id. id.	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper.	Mol. v. Mak. en Timor.
id.	—	id. id.	Fearnot.	G. J. Fabritius.	Makasser.
id.	18	id. id.	Stoomschip Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia via Samarang.
id.	—	id. id.	Klara.	Sahat.	Banjoewangie.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Stad Schiedam.	T. Wulp.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
id.	Beatrix.	Van der Wijck.	id.	„ „ „ „
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	„ „ „ „
id.	Drie Vrienden.	L. P Andersson.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Landbouw.	Kleijnenberg.	Boni Expediti.	„ „ „ „
Zweedsche	Prince Oscar.	Oberg.	Stockholm.	„ „ „ „
id.	L. Abang.	Mork.	„	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Onbepaald.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Nederlandsche	Jacob.	Borger.	id.	„ „ „ „ „
Hamburgsche	Manila.	Behrens.	Cork.	„ „ „ „ „
id.	Adolph.	Kross.	id.	„ „ „ „ „
Hollandsche	Provincie Drenthe.	Beckering.	Holland.	Schimmelpeninck & Co.
id.	Wildeman.	Driest.	id.	„ „ „
id.	Jan Schouten.	Coeningh Meijer.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Prins Frederik der Nederlanden.	de Wit.	id.	„ „ „
id.	Zaantroom.	Schaap.	id.	„ „ „
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	„ „ „
id.	Henriette.	Robintson.	Batavia.	„ „ „
Nederlandsche	van der Wal van Puttershoek.	Lammers.	Amsterdam.	„ „ „
id.	Everdina Elisabeth.	Tonjes.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
id.	Laurens Koster.	Koenen.	id.	„ „ „ „
id.	Koerier.	Rotgans.	id.	„ „ „ „
id.	Kinderdijk.	Zwanenburg.	id.	„ „ „ „
id.	Tagal.	Lammerts.	Nederland.	„ „ „ „
id.	Eersteling.	Mann.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	In Reparatie.	„ „ „ „
id. id.	id. Ambon.	Hugenholtz.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Pictura.	Vogel.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Baltimore.	Brakke.	id.	„ „ „ „
id.	Louise.	P. Buys Jr.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Princess.	G. Sargent.	Onbepaald.	McMillan Marten & Co.
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
Ned. Ind.	Scotch Lassie.	McKenzie.	Moluccos.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Stoomschip Samarang Packet.	Scheel.	Batavia.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
id.	Stad Nijmegen.	H. P Cruijs.	„	„ „ „ „ „ „
id.	Bezoekie.	H. J. Lammerts van Bueren.	Rotterdam.	Anemaet & Co.
Engelsche	Achilles.	Hart.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met de Hamb. brik *Adolph*, 24 chinezen.— Met de Nederl. bark *Tagal*, mevrouw Popken en 2 kinderen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Batavia*, de heeren Mr. T. K. van Slingerland en fam., Mr. C. Sandenbergh Mathiessen, C. J. P. C. Rijnbende, J. H. van Roijen, J. H. Koelman, J. H. Lautenslager, P. C. van Oosterzee, S. Young, D. H. Kolff, W. M. Etor, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Padang*, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Nederl. Ind. stoomschip *Palembang*, de heeren F. A. B. Hugenholtz, E. Constant, J. Hair, en G. M. W. van der Kaa.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Etna, Onrust en Samarang; de schepen Zaanstroom, Djoedool Moebarak, de Stad Schiedam, Oost India Pakket, Alfulck, Prins Frederik der Nederlanden, Arij Scheffer, Louise, Fathool Moebarak, Princess, Achilles, Padang Pandjang, Manila, Ternate, Gana Salim en L A. Bang; de stoomschepen Makasser, Ambon en Samarang Packet; de barken Fathal Ma-ān, Saijan Maskour, Jan Schouten, Jacob, Beatrix, Salma, Drie Vrienden. Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Everdina Elisabeth, El Masshoor, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Joedool Barie. Soedul Gair, Baltimore, Bacht Mastora, Eersteling, Naim Balgijer, Fathool Manan, Abool Hasim, Laurens Koster, Kinderdijk, Pictura, Provincie Drenthe, Wildeman, Wilhelmina Cox, Abool Hair, Bezoekie, Fathool Madjiet, Wilhelmina Lucia, Jonkhr. Mr. van de Wall van Puttershoek, Goansien, Gouverneur Schaap, Alhamadanie, Columbus Almansoor, Aldjoesoer, Landbouw, Prins Oscar, Ferdinandina Emma, Koophandel, Fathool Wadoet, de Stad Nijmegen, Arief Banjermaas en Tagal; de brikken Johannes Albertus, Soedoel Barie, Marzoek, So-Ootdin, Cheribon Packet, Sophia Fraser, Gruda, Koerier, Rhijnvis Feith, Djainoer, Henriette en Adolph; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Almok Tasam, Komeij, Bintang Tjaigoan, Berkatool Adjelan, Bilmadjiet, Bingseeng, Mastora, Doris, Banda, en Coquette; de kotter Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

10 Januarij. De Ned. Ind. kotter *Carolina*, gezagv. Pa Mida, van Bezoekie; het Nederl. schip *Gerardus Jacobus*, gezagv. J. J. Kilian, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

10 Januarij. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

11 Januarij. Het Nederl. schip *Louisa Maria*, gezagv. P. Tjebbes, naar Amsterdam.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederlandsche schepen Karel en Henricus, S. van Heel, Eva Johanna en Gerardus Jacobus; de schooner Bella; de kotters Mad Mira en Carolina.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 17den tot en met den 19den Januarij 1859.

AANVOER.

Van Samarang per het Nederl. schip *Koophandel*, gezagv. S. de Vries, agenten B. Kopersmit & Co.

16 picols wiedjen pitten, 1200 picols oliekoeken, 60 picols bindrotting, 16 picols buffelpeezen, $2^{1}/_{2}$ picols gedroogd varkensvleesch, 50 picols aarde katjang, 8/2 vaten spek, 4/8 vaten boter, 3 trossen touwwerk, 7 vaten gezout vleesch, 16 collis koopmanschappen, B. Kopersmit & Co.

Van Batavia per stoomschip *Palembang*, gezagv. Roseboom, agenten B. Kopersmit & Co.

2 collis regaal, B. Kopersmit & Co; 1 kist manilla sigaren, B Jensen.

Van Timor per het Nederl. Ind. schip *Henriette*, gezagv. Robinson, agenten Schimmelpenninck & Co.

226 picols tarwe, $38^{61}/_{100}$ picols was, Nash; $59^{1}/_{2}$ picols tarwe, Schimmelpenninck & Co.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Arief Banjarmaas*, gezagv. Mohamat Saleh, agent Gezagvoerder

1876 groote bossen bind-rotting, 5597 stuks maloekoematten, 8937 picols kadjangmatten, Mohamat Areep.

Van Koetie-Borneo per de Ned. Ind. bark *Fathool Wadoet*, gez. Said Taha, agent Sech Makroef.

29,354 bossen rotting, 30 katjes was, 50 katjes koffij, 5500 stuks pinang noten, Sech Makroef.

Van China per het Hamburger schip *Adolph*, gezagv. Kross, agenten W. Mathieu en Co.

22,000 stuks vloersteenen, 13,012 pakken kommen; 230 potjes gez. radijs, 160 kisten en pakken thee, 170 pakken ledige zakken, 100 collis diversen, 123 kisten leugkeng, 269 pakken offer papier, 1051 collis diverse koopmanschappen medicijnen, aardewerk, provisien en kleinigheden, Liem Po Goe.

UITVOER.

Naar Macasser, Timor en Moluccos per de Ned. Ind. stoomboot *Padang*, gezagv. Schipper.

1 kist orgel, 4 kisten boeken, 1 kist manufacturen, 1 kist kleedingstukken, 1 kist tarwe, $3^{20}/_{100}$ picols kopergongs, Ruyl Cramer & Co; 4 balen en 4 kisten drills, W. W. Cook & Co; 10 vaatjes boter, J. F. van Leeuwen & Co; 8 kisten thee, 5 picols zwarte peper, 20 bladen zink, B. J. van Eck & Co; 5 vaten bijlen, B. Kopersmit & Co; 2 kisten madapollams, Holger van der Dungen; 3 kisten lijnwaden, 3 kisten madapollams, 40 kisten wijn, 4 kisten salemparis, 4 kisten lijnwaden, Fraser Eaten & Co; 4 vaten azijn, B. J van Eck & Co; 5 vaten boslemmermessen, Major Matzen & Co; 3 balen tijk, 1 kist gedrukt katoen, 2 kisten drills, 2 balen tijk, 20 vaten bier, J. F. van Leeuwen & Co; 2 ijzeren geldkisten, P. Kervel & Co; 300 kelders genever, 25 vaten boter en andere kleinigheden, Schimmelpenninck & Co.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Batavia*, gezagv. Neijts.

1 kist sokken, Mathieu Ebbs Ruijs & co; 4 kisten doeken, 2456 stuks goenie zakken, Fraser Eaton & Co; 1 kist manufacturen, Mathieu Ebbs Ruijs en Co; 15 collis diverse, 32 collis specerijen, 26 collis inh. regalen, B, Kopersmit en Co; 100 picols aardappelen, Gezagvoerder; 64 kistjes blokken, 1 kistje zeep en kleinigheden, Major Matzen en Co.

Naar Nederland per het Deensche schip *Hindostan*, gezagv. Hans Bendiken.

$8089^{39}/_{100}$ picols rijst, $181^{46}/_{100}$ picols rotting, W. Mathieu en Co.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind stoomboot *Palembang*, gezagv. Roseboom.

1 kist rood katoen, 6 ijzeren geldkisten, 2 kisten koopmanschappen, 1 pakje monsters, P. Kervel en Co.

Naar Borneo per de Ned. Ind. bark *Said Maskoer*, gezagv. Hadjie Achmat.

1 kist ginghangs, Fraser Eaton en Co.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Djan.

Ballast.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol ƒ $17^{3}/_{8}$ à ƒ 18.—
KOFFIJ Nominaal.
RIJST (CARGA) per kojang. ƒ 120 à ƒ 130.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 145 à ƒ 150.—
KOEHUIDEN per 100 st.
ARAK per legger. ƒ 50.—
OLIE (KLAPPER) ƒ 14.—
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN
ROTTING. ƒ 8 à ƒ $8^{1}/_{2}$.—
WISSELKOERS Pari à 101 %.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 23sten Januarij 1859,
's morgens ten half negen ure.
Bevestiging tot lidmaten,
en
Voorbereiding voor het H. Avondmaal.
Ds. MOUNIER.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 23sten Januarij 1859,
's morgens ten half negen ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.